

Izbeja, izvzemši pondeljek, vrst-
Asiškega št. 20, I. nadstropje.
pisma se ne sprejemajo, rokopis-
Antona Gerbea. — Letnik tis-
značka za mesec L 7.—, 3 mesece
za inozemstvo mesečno 5 lir več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

O okoliščini zavarovalnice goveje živine

(Prip. ur. Z. oziroma na vodni članek, ki ga je objavil v zadnjem "Gospodarskem vestniku" Gorki France o tem predmetu, smo prejeli od tiskarstva "Narodno-gospodarskega kroga" naslednji članek, ki ga priobčujemo ne v polemiko, temveč zgolj enoletno svrhu. Vprašanje zavarovanja goveje živine je tako važno za gospodarski obstoj našega ljudstva na tem ozemlju, da bo od največje koristi za stvar samo, ako se javno pretresejo mnenja čim večjega števila kompetentnih posameznikov ali združenj. Vselej tega bomo seveda drage volje objavili tudi vsak nadaljni prispevek o tem važnem vprašanju.)

V "Gospodarskem vestniku" od 1. julija smo čitali v članku o zavarovanju goveje živine poziv, naj se čim več sosednih občin združi v eno zavarovalnico. V članku se odločno svrhu pred zavarovalnicami z majhnim okolišem, za katere da more agitirati samo človek brez pameti in nasproti našega ljudstva.

Taka načela lahko povzročijo veliko zmaščano med našim ljudstvom, ki je v navdušenjem pozdravilo akcijo za ustanavljanje velepotrebne zavarovalnice goveje živine. Zato hočemo na kratko navesti razloge, radi katerih se ne ustanavlja in se ne ustanavlja zavarovalnice z okolišem omejenim na občinu v vseh državah, v katerih tvori živinoreja važen faktor narodnega gospodarstva in kjer se je zavarovanje goveje živine povzpelo do velikske moči.

Organizator zavarovalnice goveje živine mora znati razlikovati med pristno in nepristno združeno zavarovalnico. Po katerih elementih pa se razlikujeta ti dve vrsti zavarovalnic?

Ni dovolj, da ima zavarovalnica v svoji firmi dodatek "zadružna" ali "vzajemna", potrebno je nekoliko več. Zadružno zavarovanje mora bazirati na dveh osnovnih elementih.

Predvsem je potrebno, da vladajo in upravljajo zavarovalnico samo oni elementi, ki so pri zavarovanju zainteresirani, t. j. sami gošpodarji, ki so zavarovali svojo živino, ti morajo brez presledka sodelovati pri zavarovalnici in jo vsakčas nadzorovati.

To pa je mogoče samo pri zavarovalnici z majhnim okolišem, v kateri se vsi člani med seboj poznajo, ki morajo vsi izvršiti vsleže kontrole.

Kjer nista podana ta dva osnovna principa, kjer ni zavarovalnica neoporečna last zavarovancev in kjer ni trajne in uspešne kontrole interesirancev, ni mogoče govoriti o zadružnem zavarovanju v pravem smislu besede. To so spekulativne zavarovalnice, ki znajo povzročiti našemu živinorejcu še veliko gorja. V svojih pravih priznavajo sicer vsakemu članu vse zadružne pravice, praktično jih pa član ne more izvajati. Navadno se polastijo teh zavodov maloštevilni elementi, ki niso niti gošpodarji, ki ne poznajo in ne razumejo oziroma nočejo razumevati koristi zavarovancev, ki večkrat nimajo niti interesa, da zavod uspeva. O kontroli in sodelovanju zadružnikov ne more biti niti govora, ali pa je zelo omejeno in popolnoma razumljivo je, če ne čuti član nikake vezi z zavarovalnico, če ne čuti nikake solidarnosti z njo in ne skrbi za njeno uspevanje.

Ti razlogi so vplivali tudi na zakonodajalca, da je priznal za vredne pomoči, zagotovljene z zadnjim zakonom o zadružnem zavarovanju, le zavarovalnice z omejenim okolišem, one, katerih okoliš je omejen le na občinu ali pa se razteza na več občin, ki pa ne smejo skupno šteti nad 5.000 prebivalcev.

Mnogi se sklicujejo pri svojih kritikah te vrste zavarovanja na veliko število, ki da mora tvoriti podlago za vsako zdravo zavarovanje. Zavarovalnica bo dobro poslovala, pravijo, ako bo štela čim največ zavarovancev, ker riziko ne raste niti od daleč v istem razmerju kakor število zavarovancev.

Nam ni prišlo nikoli na um, da bi zavarovalni pravilo o zavarovanju na splošno, smo pa mnenja, da gotove stvari, ki se nam s teoretičnega vidika kažejo v eni luči, zahtevajo pri praktičnih aplikacijah korektur in prilagoditev.

Po statistikah o nemškem zavarovanju goveje živine izkupijo zavarovalnice z občinskimi okolišmi iz zaklane živine 30% več kot zavarovalnice z večjim okolišem. To pa je mogoče samo pri zavarovalnici z majhnim okolišem, v kateri se vsak član čuti sogsopodajar in zato tudi sogsodgovoren za uspevanje zadruge. Vsak skrbi, da se vsak košček mesa, koža itd. čim najdražje proda, ker ve, da se bo drugače fond znatno zmanjšal in bodo eventualno drugi člani pri likvidaciji škode prikrivajali. Toda te statistike so nam podale tudi dokaz, da so upravni stroški pri majhni zavarovalnici neprimerno nižji kot pri veliki in da je vsled tega majhna zavarovalnica v stanu se zadovoljiti s premijo, ki odgovarja resničnemu riziku, dočim morajo velike zavarovalnice zahtevati še enkratno premijo za kritje stroškov pisarniškega aparata itd.

Moramo pa takoj izjaviti, da dosežemo slednjič vendar tudi potom zavarovalnic z omejenim okolišem veliko število, in sicer potom pokrajinske zveze, v kateri se morajo združiti vse zavarovalnice, ako hočemo postati deležne ugodnosti, ki so jim zagotovljene z zakonom o zadružnem za-

varovanju in predvsem pa pravice, da zvalijo do 70% rizika na zvezo in potom zveze na druge mogočne zavode. Redki so danes slučaj, da bi ostale zavarovalnice izolirane in to ugotavljamo predvsem v državah, v katerih je postala ta vrsta zavarovanja eden glavnih stebrov kmetijskega gospodarstva.

Smelo trdimo, da ne more biti izolirana zavarovalnica, pa naj se njen okoliš razteza na še toliko občin, življenja sposobna, ker v prvem slabšem letu mora priti v

Jugoslovenska vlada demisijonirala

Kralj ostavke ni sprejel - Pašić za apel na narod - Radikalni poslanci pozvani v Beograd

BEograd, 17. (Izv.) Ministrski predsednik Pašić je po vladni konferenci odšel h kralju, kjer se je mudil eno uro. Kakor doznajemo, se je Pašić razgovarjal s kraljem o ostavki vlade, volinim mandatu in o razpletu krize. Tu je Pašić podal kralju ostavko celokupne vlade. Okoli 12. ure je prišel Pašić z dvora v predsedništvo vlade. Na vprašanje, da-li je podal ostavko, je odgovoril: "Videti čemo!"

BEograd, 17. (Izv.) Seja vlade. V predsedništvu vlade, kakor tudi v ministru za notranje stvari se je vršila seja vlade. Na tej seji je bila sklenjena demisijska, katera naj bi se podala še danes, da bo tako omogočen nadaljnji razvoj krize. Največ se je pa razpravljalo o trgovinski pogodbi z Italijo. Seja vlade se je pričela ob 12. uri in je trajala do 13. Navzočni so bili vsi ministri in državni podtajniki. Pašić je poročal o avdienci pri kralju: razložil da je kralju politično situacijo ter ugotovil, da je edini izhod iz krize apel na narod. Tudi vlada želi, da se to stanje prekine in da se reši situacija z volitvami. Pri tej priliki je ministrski predsednik Pašić podal kralju ostavko celokupne vlade. Kralj demisije ni sprejel, ker se hoče prej posvetovati s predsednikom narodne skupščine Jovanovićem. Pašić je dobil od kralja odgovor, da naj se posvetuje še enkrat z ministri in najde drugo kombinacijo. Po poročilu Pašića je vlada razmotrivala o položaju ter ugotovila, da je kombinacija koncentracijske vlade nemogoča, kakor se

krizo, ako hoče oziroma ne more zahtevati od članov prevelikih žrtv. Ta nevarnost pa izginja pri zavarovalnicah z občinskimi okolišmi, združenih v zvezi, potom katere si zagotovimo do 70% vrednosti živine tudi za najslabši slučaj, da pogine večina živine.

Torej ravno potom majhnih zavarovalnic, ki imajo svojo podlago v majhni občini, pridemo do največjega števila, ker se potom udruženja ali zadružništva druge stopnje porazdeli riziko na ves narod.

Jugoslovenski notranji minister za strogo nadzorovanje nošenja orožja

BEograd, 17. Z oziroma na incidente, ki so se odigrali v raznih krajih in pri katerih se je ugotovilo, da so nosili orožje ljudje, ki za to nimajo dovoljenja ali pa imeli orožje takli, ki očitno niso vredni zaupanja, izkazanege jim z izdajo orožnega lista, je notranji minister odredil strogo revizijo nošenja orožja. Veliki županji so pooblašeni, da predvsem izvedejo v svojih okoliših kontrolo orožnih listov ter da v slučaju potrebe prepovedo ne le nošenje, temveč tudi posed orožja. Proti onim, ki se jih bo zalotilo v neupravičeni posesti orožja, se bo najstrožje postopalo.

BEograd, 17. Z oziroma na incidente, ki so se odigrali v raznih krajih in pri katerih se je ugotovilo, da so nosili orožje ljudje, ki za to nimajo dovoljenja ali pa imeli orožje takli, ki očitno niso vredni zaupanja, izkazanege jim z izdajo orožnega lista, je notranji minister odredil strogo revizijo nošenja orožja. Veliki županji so pooblašeni, da predvsem izvedejo v svojih okoliših kontrolo orožnih listov ter da v slučaju potrebe prepovedo ne le nošenje, temveč tudi posed orožja. Proti onim, ki se jih bo zalotilo v neupravičeni posesti orožja, se bo najstrožje postopalo.

BEograd, 17. Z oziroma na incidente, ki so se odigrali v raznih krajih in pri katerih se je ugotovilo, da so nosili orožje ljudje, ki za to nimajo dovoljenja ali pa imeli orožje takli, ki očitno niso vredni zaupanja, izkazanege jim z izdajo orožnega lista, je notranji minister odredil strogo revizijo nošenja orožja. Veliki županji so pooblašeni, da predvsem izvedejo v svojih okoliših kontrolo orožnih listov ter da v slučaju potrebe prepovedo ne le nošenje, temveč tudi posed orožja. Proti onim, ki se jih bo zalotilo v neupravičeni posesti orožja, se bo najstrožje postopalo.

Podrobnosti o trgovinski pogodbi med Italijo in Jugoslavijo

Nova carinska tarifa

BEograd, 17. Trgovinska pogodba z Italijo ne stoji še sedaj v veljavo, ampak se le, ko bo ratificirana od jugoslovenskega in italijanskega parlamenta, določbe glede pogodbeno carinske tarife pa stopijo v veljavo takoli, ko bo jugosl. nova avtonomna carinska tarifa objavljena. Posledica tega je, da v vseh onih slučajih, kjer je Jugoslavija pristala na nižjo pogodbeno tarifo, kakor je bila določena v avtonomni tarifi, slednja glede Italije sploh ne stoji v veljavo.

V naslednjem nova z Italijo sklenjena pogodbeno carinska tarifa, ki stopi v najhitrejšem času v veljavo. V boljše razumevanje je treba omeniti, da je na prvem mestu zabeležena car. post. "Občne carske tarife", potem predmet, za tem pa pogodbeno carina, ki se je določila. Da se dobi efektivna carina, ki jo bo treba plačati, pa je treba to število množiti s 15 (to je takozvani zlati azio), končno je zabeležena v oklepaju sedanja carina. Sedanja azio znaša le 9. N. pr. c. p. 5; riž 7 (10) se čita: carinska postavka 5. riž, pogodbeno carinska tarifa bo znašala 7 dinarjev, pomnožena z zlatim azijom (15) tako, da bo znašala efektivna carina 7x15=105 Din za 100 kg; sedanja carina pa znaša 10x9=90 Din.

Pogodbeno tarifa je sledeča:

Jestvine, sadje, zelenjava, cvetje:

c. p. 6: oluščeni riž 7 Din (10); c. p. 7: karfiola, spargli, vodene melone, sladke melone (dinije) in artičoki 6 (10); c. p. 7: koleraba, mladi grah v zrnu, zelena in druga solata, retkve, paradizniki, paprike, zelenje, čebula in česen 7 (10); c. p. 7: krompir 7 (10), uvoz krompirja od 1. aprila do 30. junija je prost carine; c. p. 9: kisto in soljeno zelje v sodih, kisle kumarice in kisle paprike 25 (35); c. p. 12: baljoka, orehi, hruske, kutne, marelice, češnje, breskve in češplje, vse to sveže in pakirano 20 (25), nepakirano pa 14 (16); suhi orehi v luščinah 20, oluščeni 35; c. p. 17: limone so proste carine (10); c. p. 17: pomaranče in mandarine 5 (20); mandelj v luščinah 20, oluščeni 35; c. p. 20: suhe smokve v zabojih do 10 kg 25, v večjih zabojih 15 (30); c. p. 22: rožiči 6 (40), kostanj 10 (40); c. p. 34: sveže cvetlice za buketi in okraske 200 (300). Krma:

c. p. 34: zelena in suha krma za živino je prosta carine.

Kože:

c. p. 76: kože vseh vrst so carine proste.

Olje:

c. p. 104: oljino olje 30 (40); repno olje in olje od bombaževih semen 30 (40); laneno, konopljeno, ricinusovo in drugo masno olje, ki služi za industrijske svrhe 12 (30); pri uvozu oljkinega olja v železnih sodih po najmanj 25 kg se poveča carina za 25 Din; vsa ostala olja 30 (40).

Alkohol:

vina v sodih, vagonih ali rezervorijih: vermut do 18 stopinj in marsala gornje jakosti v steklenicah 120; italijanska penca vina v steklenicah 250, zdravilna vina 150 (120).

Razne jestvine:

c. p. 131: testenine (makaroni) 40 (50); čokolada 130 (220); c. p. 143: sir (stracchino, gorgonzola, cacciocavallo) 40 (100); rastlinske in sadne konzerve 70 (60); konzerve tun v olju, konzerve mesa hermetično zaprte, izvzemši ribje konzerve 80 (100), konzerve od paradiznikov hermetično zaprte 50.

Kemični produkti:

sveče iz parafina in stearina 70; boraks v zabojih po pol kilograma 5, borova kislina 5, bakrov sulfat 12, citronova in vinska kislina 75, sok iz sladkega lesa, sirov ali kuhan v sodih ali kosih 15, čisto žveplo in žveplen cvet 1.50

(1): ostalo žveplo brez carine; amalgam in živo srebro brez carine; živinska sol brez carine.

Tekstilna roba:

c. p. 274: enonitna bombažna preja do št. 12 po angleški numeraciji: sirova 20 (25), beljena 30 (30), barvana ali tiskana 30 (35); enonitna bombažna preja od št. 12 do 29: sirova 25 (25), beljena 35 (30) in barvana ali tiskana 40 (35); od št. 29 do 50: sirova 30 (35), beljena 40 (40) in barvana ali tiskana 45 (45); nad št. 50: sirova 35 (40), beljena 45 (45) in barvana ali tiskana 50 (50); c. p. 275: dvo- ali večniti bombažna preja do št. 12: sirova 25 (30), beljena 35 (35), barvana ali tiskana 40 (40); od št. 12 do 29: sirova 30 (40), beljena 40 (45) in barvana ali tiskana 45 (50); od št. 29 do 50: sirova 35 (50), beljena 45 (55) in barvana ali tiskana 50 (55); od št. 50: sirova 40 (50), beljena 50 (55) in barvana ali tiskana 55 (60); c. p. 276: bombažna preja, ki se prodaja na drobno, sukanec za šivanje, vezanje in pletenje, na klopčih iz lesa ali papirja itd.: sirova 70 (50), beljena 90 (55) in barvana ali tiskana 110 (60).

Bombažne ribiške mreže 75; c. p. 290: št. 1: 20 (10), št. 2: 40 (40); c. p. 291: št. 1: 25 (35), št. 2: 50 (45). Za prvi s premerom od 1 do 5 mm: 65, od 5 mm dalje: 45, vrvi za vreče 32 Din za 100 kg; c. p. 321: št. 1: 180, št. 2: 230, št. 3: 280, št. 4: 280 Din za 100 kg. Sirova svila je prosta uvozne carine. Ravnotako je prosta carina sirova umetna svila, beljena pa plač 100 Din za 100 kg. c. p. 333: št. 1: 50, št. 2: 150; c. p. 334: št. 1: 260 (400), št. 2: 320 (500); c. p. 335: št. 1: 1800 (1800), št. 2: 800 (650); c. p. 348: (tkanine od linoleuma in slino) 25 (30), večbarvne 35 (35). Moški klobučevinasti klobuki, garnirani 22 Din za komad, negarnirani 21 Din. Moški slamniki: garnirani 1.60, negarnirani 1 Din za komad. Ženski slamniki: garnirani 3.50 za komad, negarnirani 2.50; c. p. 366: za komad 0.35 (0.20).

Usnje in kavčuk:

navadno strojene kože za podplate, kruponi 130 Din za q, druge 90 (80); c. p. 380: (kožne rokavice): št. 1: 1500 (1000), št. 2: 900; c. p. 394: (cevi iz kavčuka) 180; trakovi iz gumija ali gutaperke: 180; cevi za avtomobile, vozove ali dvokolesa 180 Din za 100 kg.

Proste uvozne carine so nevezane knjige in tiskovine, izvzemši kolarjeve v italijanskem jeziku. Note, karte, slike, načrti in gravure plačajo carino, ako so vezane.

Mramor in alabaster v klesanih ali ostruženih ploščah nad 16 cm: 1.25 Din za kg iste plošče pod 16 cm, nepolirane in samo ostružene ali drugače obdelane; 2. oglašene in polirane 4.50 Din za 100 kg; c. p. 485 (skulptorska dela) št. 1: 40 tš. 2: 90; c. p. 519 (stekleni biseri) št. 1: 30 (35), št. 2: 50 (60).

Deli delnikov ali solčnikov plačajo 16 Din za 100 kg.

Za električne aparate z majhnimi električnimi motorji, kakor ventilatorji, mehove, in podobno znaša carina 140 Din za q. Za motorna kolesa 20% od vrednosti, za dela motornih koles 20% za avtomobile in njihove dele 20% od vrednosti.

Izvozni predmeti iz Jugoslavije v Italijo se bodo po novi trgovinski pogodbi plačali: Plemeniti konji, visoki 140 cm ali manj: 100 zlatih lir za komad, konji in kobile nad 140 cm 75, voli 15, biki za klanje 20, ovci, ovce koštruni in kože 3, svinje nad 20 kg 10 zlatih lir za komad, ostala živa živina 5 in zaklana 5 zlatih lir za q. Neopreparirano meso, izvzemši meso perutnine in divjačine, golobov in zajcev, smrznjeno ali sveže 5, ali 2, suhe gobe 15, semena 1.25 zlatih lir za 100 kg.

Prosti od izvozne carine iz Jugoslavije v Italijo je krompir. Okrogel bukov ali brostov les, čigar premer znaša manj kot 20 cm, in drugi listnat les, izvzemši kostanj in hrast, s premerom nad 30 cm, ter bukov železniški pragovi so prosti carine, hrastovi plačajo 0.65 zlatih lir za stot. Prosto carine je tudi oglje ter premog vsake vrste. Ravno tako tudi telečji in jagneči želodci, suhi ali nasoljeni, čreva, porčki in kostrunovi rogovi, nadalje železna, bakrena, magnezijeva in cinova ruda, višnje in sveže ribe.

Medzavezniški dolgovi in vprašanje zaščite

Izključeni iz razprav londonske konference

LONDON, 17. Sinoči je bilo izdano o otvoritvi medzavezniške konference sledeče uradno poročilo:

"Ramsay MacDonald je otvoril sejo z dobrodošlico na navzočne delegate. Po kratkem orisu položaja, ki je dovedel do ustanovitve Dawesovega odbora je povdaril važnost udeležitve predlogov tega odbora, kakor so bili sestavljeni; dostavil je, da je glavna naloga konference določitev pogojev za uresničenje teh predlogov.

Ti pogoji se zdijo glavni in to je: vzpostavitev gospodarskega in carinskega edinstva Nemčije ter privolitev v primerne koncesije tistim, ki imajo biti soudeleženi na velikem posojilu, ki tvori podlago načrtu izvedenecv. Nato je MacDonald izrazil nado, da se bo konferenca lotila svoje naloge z istim duhom, s katerim so izvedenci izpolnili svojo dolžnost. Dawesovo poročilo — je nadaljeval ministrski predsednik — ni samo zase končnoveljavna rešitev vseh povojnih vprašanj, treba pa je najprej razčistiti položaj z udeležitvijo predlogov Dawesovega poročila in iskati potem na tej poti rešitev drugih problemov. MacDonald je povdaril pravičnost predlogov izvedenecv, kateri da so odprli nove vidike v smislu, da bo z njih pomočjo omogočena obnovitev Nemčije sorazmerno s plačili znatnih zneskov zaveznikom na račun reparacij.

Na koncu svojega govora je MacDonald pripomnil, da ne nastopajo ameriški zastopniki na konferenci kot delegati v pravem pomenu besede, da pa predstavljajo dobro voljo in željo za sodelovanje Amerike pri proučevanju prevažnih vprašanj ki jih je ustvarila povojna doba.

Francoski ministrski predsednik Herriot se je zahvalil MacDonaldu za pozdrav v imenu članov konference ter je predlagal, da bi se MacDonald izvolil za predsednika. Naloga konference je — je izjavil Herriot —, da uravna interese ljudstev, ki so trpeli v strašni vojni, s potrebo vzpostavitve trajnega mira, ki ga vsakdo želi. Na koncu svojega govora je Herriot posebno pozdravil zastopnike Združenih držav.

Po pozdravnih govorih se drugih načelnikov raznih delegacij je MacDonald sprejel ponudbeno mu predsedništvo konference ter določil sira Mauriceja Hankeya za glavnega tajnika.

Nato je konferenca začela s proučevanjem vprašanj, ki jih ima rešiti ter je v zvezi z podlago svojih razprav francosko-angleško spomenico od 9. julija. Določeno je bilo, da bodo trije odbori proučili gotove točke te spomenice, ki določa med drugim, da ne smejo dogovori, ki jih bo konferenca sklenila, segati v nobenem oziru v delokrog reparacijske komisije. Drugo vprašanje, ki bo predmet proučevanja enega teh odborov, je določba Dawesovega načrta, katera predvideva ukrepe za slučaj neizvrševanja obvez s strani Nemčije. Tretje vprašanje se tiče vzpostavitve gospodarske edinstvenosti Nemčije.

Po tako sklenjenem načrtu za poslovanje konference je MacDonald nastopil z nasvetom, da bi delegati ne nosili med razprave na dan političnih argumentov ter da bi vzeli pri Dawesovem poročilu v postev le njega tehnično stran, v kateri je bilo sestavljeno. Razen tega je predpostavil, da je treba zaenkrat držati vprašanje zaščite in ono medzavezniških dolgov izven mej konferenčnih razprav.

General Ricciotti Garibaldi umrl

RIM, 17. Danes ob 16.30 je umrl general Ricciotti Garibaldi.

Odposlanstvo katoliških učiteljev pri načelnem ministru

RIM, 17. Včerajšnji "Corriere d'Italia", poroča, da je načelni minister Casati sprejel odposlanstvo italijanskega učiteljskega združenja "Nicolo Tommaseo". Generalni tajnik omenjenega združenja Negretti je v imenu katoliških učiteljev pozdravil ministra ter mu zagotovil, da bo udruženje z vnmom podpiralo njegovo delo. Dalje je izrazil željo, da bi se obdržala in izboljšala verska šolska politika, ki jo je uvedel on. Gentile, ter da bi se čimprej končnoveljavno izvedla reforma glede penzij.

"Corriere d'Italia" trdi, da je minister Casati vzel na znanje želje udruženja italijanskih katoliških učiteljev.

"Voce Repubblicana" in "Asino" zaplenjena

RIM, 17. Glasilo republikancev "Voce Repubblicana" je bilo zaplenjeno, ker da se je razrazilo o osebi kralja na način, ki ni v skladu z njegovim ugledom.

MILAN, 17. Milanski prefekt je odredil zaplenitev današnje številke humorističnega lista "Asino", ker je objavil karikature, ki zasramujejo sodne oblasti.

"Il Popolo" - posvarjen

RIM, 17. Rimski prefekt je posvaril glasilo popolarov "Il Popolo" radi neke objave, ki da streži po omalovaževanju delovanja italijanske delegacije na londonski konferenci.

Minister Ninčić zapustil Dunaj

DUNAJ, 17. Jugoslovenski zunanji minister dr. Ninčić je danes dopoldne odpo-

toval v Beograd. Na kolodvoru se je poslovil od njega avstrijski zunanji minister dr. Grünberger in predstavniki diplomacije.

Silen vihar na Bergamanskem Poljski pridelki deloma uničeni

BERGAMO, 17. Preteklo noč je po vsej pokrajini razsajal silen vihar, ki je ruval drevesa in drobil okna pri hišah. Po viharju se je vsula nenavadno debela toča, nato pa se je ulila huda ploha. Vseled nevihte je ostalo mesto v temi, ker je pri električnih napeljavah nastal na več mestih kratki stik. Tudi telefonske zveze so bile pretrgane.

Ker so zveze z deželo pretrgane, ni znano, kakšno škodo je povzročil vihar. Zdi se, da so v mnogih krajih poljski pridelki deloma uničeni. To domnevo potrjujejo kmetje iz bližnjih vasi, ki trdijo, da najstarejši možje ne pomnijo tako silnega neurja.

Uspešen napad marokanskih upornikov 800 Špancev ujetih

PARIZ, 17. "Matin" poroča iz Maroka, da so Rifanci izvršili silen napad na španske postojanke pri Tetuanu in Nadi Lan. Španci so se morali umakniti ter prepustiti napadalcem 40 strojnih pušk in mnogo streliva. Pri Oudya so Rifanci ujeli 800 Špancev. Baje je vsak čas pričakovati padec Tetuana. Nekateri listi poročajo, da so španske čete izpraznile Onedlan.

Sklicanje nemškega državnega zbora

BERLIN, 17. Državni zbor je sklican za 22. t. m.

Izum za kemično izdelovanje zlata

BERLIN, 17. "Lokalanzeiger" poroča, da se je profesorju Nietcheju, ravnatelju fotokemičnega laboratorija tehnične akademije v Berlinu, posrečilo izdelati čisto zlato kemičnim putem. Ta izum je sicer veljanske važnosti za znanost, nima pa nobenega praktičnega pomena, ker bi iznašali stroški za produkcijo 1 kg zlata najmanj 20 milijonov mark v zlatu.

Ustanovitev ruskega poslanstva v Pekingju

MOSKVA, 17. Po izmenjavi not med zunanjima ministroma Rusije in Kitajske je bila sklenjena ustanovitev poslanstva v Moskvi in v Pekingju.

Nasilen zamorec linčan

MARSEILLE, 17. V kraju Chalon-sur-Saone je 20-letni poljski delavec Abed Hamed, rodom iz Alžira, napadel neko mlado žensko ter jo hotel posiliti. Ženska se je srđito branila, kar je Alžirca tako razkajalo, da jo je ponovno zabolil z nožem. Vseled vpitja nesrečne žrtve so prihiteli kmetje iz bližnje vasi, ki so nasilnega Alžirca po kratkem zasledovanju prijeli ter ga na strašen način umorili.

Velik gozdni požar v Pirenejih

MARSEILLE, 17. V pirenejskem pogorju, na špansko-francoski meji, je nastal v nekem gozdu požar, ki se je naglo razširil na bližnje hribe. Pri Pas d'Allon sta našla smrt v plamenih dva pastirja s svojima čredama.

Zakon o zasebni službovni pogodbi raztegnjen na nove pokrajine

S kr. ukazom z dne 23. maja 1924. so bili raztegnjeni na nove pokrajine zakoniti predpisi o zasebni službovni pogodbi.

Tozadevni predpisi govore o odpovedi službe, o odškodnini za odpustitev, o delovnih urah in o sporih med uradniki in delodajalci. Vsi ti predpisi so vsebovani v dveh kr. ukazih, katerih prvi ima 18 členov, drugi pa 6.

V prvem členu prvega kr. ukaza se definira pojem zasebne službovne pogodbe, ki je pogodba, s katero lastniki kakega podjetja najemajo, navadno za nedoločen čas, konceptne ali navadne uradnike.

Ta pogodba, sklenjena za nedoločen čas, se ne sme razveljaviti brez odpovednega roka, oziroma brez odgovarjajočih odškodnine, izvzemši slučaj, da ena

Odpovedni roki zapadejo v času od polovice do konca vsakega meseca. V mejah tega člena so provizije, ki grejo uradniku in odstotki, do katerih ima eventualno pogodbeno pravico, izenačene s plačo. Če je uradnik plačan samo s temi provizijami in odstotki, se bodo ti odmerili na povprečni znesek zadnjih petih let, če pa uradnik ni dokončal pet let službe, na povprečni znesek v letih službe. Če uradnik dobi tudi plačo, se bodo omenjeni povprečni zneski znižali na polovico. Poizkusna doba, v kolikor gre za udeležitev tega člena, ne bo nikakor mogla presegati šest mesecev.

Odkodnina za odpušitev
Nadaljnji členi govore o odkodnini za odpušitev. V slučaju odložitve bo moral podjetnik plačati uradniku, ki ima pravico do najvišjega odpovednega roka, odkodnino v denarju. Ta odkodnina mora biti enaka znesku toliko mesečnih plač, kolikor znaša število službovalnih let po času, ko je uradnik dosegel pravico do najvišjega odpovednega roka, ne sme pa prekoraci enoletne plače.

Te odkodnine ne plačajo podjetja, pri katerih sta redno uslužbena le dva uradnika.

V slučaju odpušitve mora delodajalec vedno dati uradniku izpričevalo o službi. Če v slučaju cesije ali kakršne koli izpremembe podjetja prejšnje podjetje ni opozorilo uradnikov v predpisanim roku, bo moralo novo podjetje, če ne bo hotelo sprejeti uradnika z vsemi pravicami, ki mu gredo po prejšnji službi, sprejeti obveze, ki jih določa ta kr. ukaz, kakor če bi šlo za odpušitev.

Ce podjetje prepade, ima uradnik pravico do polovice omenjenih odkodnin poleg plače za tekoči mesec.

V slučaju smrti uradnika bodo imeli njegovi sorodniki, ki so živeli od njegovega dela, pravico do petine odkodnine, določene za slučaj odpušitve, odšteti znesek, ki jim gre od pokojninskih in zavarovalnih zavodov.

Ce pa uradnik s svoje strani ne izvrši dolgovane prednaznanila, ima podjetnik pravico zadržati, kar dolguje uradniku, in sicer do zneska predpisane odkodnine.

Vpoklic po orožje in v slučaju bolezni
Člen 8. in 9. govori o slučaju vpoklica uradnika k vojakom. Redni vpoklic uradnika k vojakom ima za posledico razveljavljanje pogodbe. Če je pa uradnik vpoklican na orožne vaje, mu mora podjetnik pridržati mesto; glede plače veljajo v tem slučaju krajevni običaji. Če mora uradnik prekiniti službo zaradi ponesrečbe ali bo-

lezni, mu mora podjetnik pridržati mesto, in sicer kvečjemu za tri mesece. V tem slučaju mora podjetnik plačati uradniku celo plačo v prvem mesecu, v dveh prihodnjih mesecih pa polovico plačo, odšteti tudi v tem slučaju, kar gre uradniku od pokojninskega in drugih podobnih zavodov.

Ce traja odsotnost iz službe iz omenjenih vzrokov več kot tri mesece, ima podjetnik pravico odpušiti uradnika. V tem slučaju mu mora plačati odkodnino po zgoraj omenjenih določbah.

V slučaju, da se delo ustavi po krivdi podjetnika, gre uradniku navadna plača ali pa zgoraj omenjena odkodnina za odpušitev.

Za podjetja, ki imajo samo enega uradnika, se omenjene plače, odkodnine in odpovedni roki skrajšajo na polovico.

Izvezni slučaj odpovedi, ima uradnik pravico do 10-20 dnevnega počitka s plačo. Čas za počitek izbere podjetnik. Če to zahteva ustroj podjetja, se lahko nepretrgani dopust nadomesti z več manjšimi dopusti v presledkih, le da se doseže letni dopust, predpisan po zakonu.

Zadnji člen kr. ukaza govori o delovnem urniku. V vsaki službeni pogodbi se bo določil redni delovni urnik. Vsaka delovna ura, ki presega one določene, se bo smatrala za izredno in se bo morala plačati vsaj za tretjino več kot navadno.

Določbe tega kr. ukaza se bodo izvrševale vkljub vsakemu nasprotnemu dogovoru, če ni posebnih dogovorov ali običajev, bolj ugodnih za uradnika.

Sporna vprašanja

Drugi kr. ukaz, ki je bil skupno z omenjenim raztegnjen na nove pokrajine, določa, kako se imata pogodbeni stranki ravnavati v slučaju sporov. Spori glede pravic, katerih vrednost ne presega L. 20.000, se rešujejo pred razsodiščem. V ta namen se ustanovi vsaj v glavnih mestih vseh pokrajin po eno razsodišče.

Pokrajinsko razsodišče je sestavljeno od predsednika in osem članov, od katerih štiri so izvoljeni od industrijalcev in trgovcev, štiri pa od zasebnih uradnikov.

Proti sklepom pokrajinskih razsodišč je dovoljen priziv na centralno razsodišče, ki se ustanovi v Rimu.

Ce gre za spor, katerega vrednost ne presega L. 3.000, je dovoljen rekurz proti sklepom pokrajinske komisije na centralno razsodišče le zaradi nepristojnosti ali prekoračenja oblasti.

Rok za priziv in rekurz poteče v 15 dneh po naznanitvi odločitve.

Proti sklepom centralne komisije je dovoljen rekurz samo na kasacijsko sodišče.

mlada soproga ni bila zadovoljna z zakonskim jarmom. Mlada zakonca se nista razumela; le v mnenju, da nista drug za drugega sta si bila edina. In zato sta se lepega dne ločila. Fiori pa se je kmalu zopet premislil ter skušal prepričati soprogo, da bi se zopet vrnila pod zakonski krov, a ženska ni hotela nič slišati o tem predlogu. To je Fiorija spravilo v obup. Včeraj popoldne je v svojem stanovanju zavžil precejšnjo količino solne kisline.

Na lice mesta poklicani zdravnik resilne postaje je mlademu možu izpral želodec ter ga dal nato prepeljati v mestno bolnišnico. Njegovo stanje je nevarno.

Rudarjeva nezgoda. Sinoči okoli 18. ure je bil prepeljan v mestno bolnišnico rudar Simon Petkovič, star 26 let, zaposlen v premoškopu v Vremskem Britofu. Mladenček, ki je imel globoko rano na desni nogi, je povedal, da se je pri delu v omenjenem rudniku vsekaj s sekuro v nogo. — Sprejeli so ga v kirurški oddelki.

Solnčarica. Včeraj popoldne je težaka Viktorja Sabadar, starega 34 let, stanujočega v ulici Udine št. 27, pri delu v prosti luki Duca D'Aosta zadela solnčarica. Mož je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer je dobil potrebno pomoč.

Z vrelim lučom se je oparila. Zasebnica Olga Dowich, stara 34 let, stanujoča v zaleti Gusion št. 3, je včeraj popoldne pripravljala doma žetoto. Zavrela je velik lonec luča, da bi z njim polila perilo. Toda ko je hotela vzeti lonec od ognja, se je posoda prevrnila in vrela luč je žensko hudo oparil po rokah.

Dowicheva je dobila prvo pomoč od zdravniške resilne postaje, ki je bil poklican na lice mesta, nato je bila prepeljana v mestno bolnišnico. Okrevala bo v 14 dneh, če ne nastopijo kakšne komplikacije.

Pomotoma pila bencin. Sinoči okoli 21. ure se je v materinem spremstvu zatekla v mestno bolnišnico 16letna Lidija Blasevich, stanujoča v ulici S. Marco št. 16. Deklica je povedala, da je doma pomotoma izpila par požirkov bencina. Zdravnik ji je izpral želodec ter jo s tem rešil iz nevarnosti, kljub temu pa je morala deklacija ostati v bolnišnici. Ozdravila bo v par dneh.

Avto podrl dečka. Včeraj okoli 13. ure je javni avto št. 7481 podrl v ulici Battisti, na vogalu ulice Giulia na 14-letnega Frana Senizica, stanujočega na Vrdele-Scoglietto št. 318. Deček je po pocieni izkupil; zadobil je le neznatne praske po desnem stegnu. Z istim avtomobilom je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer je dobil potrebno pomoč.

Vesti z Goriškega

Goriški novinarji za svobodo tiska. Na poslednji seji goriškega odseka Julijske novinarske zveze je bila sprejeta sledeča resolucija:

«Odbor goriškega odseka julijske novinarske zveze je na svoji izredni seji sprejel na znanje resolucijo, odobreno od zvezne centralne v Trstu in tudi sam dviga odločen protest proti pravilniku o tisku, ki udušuje ono svobodo, katero jamči postava s tem, da prepisuje edino le sodni oblasti pravico kaznovati prestopke zakona; pridružuje se glasovanju vsega italijanskega tiska, ki ima za cilj braniti ponos in zvišenost novinarske službe.»

Železniška nesreča v Prvačini. V sredo popoldne je hotel 29letni Giordano Bruno Zocco, namestnik postajenčnika v Prvačini odpraviti tovorni vlak. V istem hipu je prihajal iz Trsta popoldanski osebnostni vlak, katerega je Zocco sicer videl, pa se je navzlic temu podal proti tovrstnemu vlaku, misleč, da se pravčasno prekorači progo po kateri je prihajal osebnostni vlak. Toda vlak, ki je bil hitrejši od njega, ga je zadel v bok in mu je zmečkal levo nogo, katero so mu morali amputirati v goriški bolnici. — Zocco je bil prej v službi na postaji v Plavah in se je šele drugi dan nahajal v novi službi v Prvačini. Seveda je ta dogodek globoko pretresel poletne in vse navzoče.

Tolmin. (Smrtna kosa). Pretekli petek dne 11. julija je umrl v Tolminu gospod Pavliček Franc v 75 letu svoje starosti. Bil je skozi 10

let hrom in navezan samo na postelj, katere ni mogel zapustiti brez druge pomoči. Pred vojno je služboval kot orožniški stražmojster v Tolminu. In bil pri tolimskem ljudstvu zelo priljubljen. Vojna je zanesla tudi njega in njegovo družino v begunstvo in sicer na Jesenice, odkoder se je povrnil šele pred letom dni. Pogreba, ki se je vršil v nedeljo popoldne, se je udeležila velika množica ljudi, kar je pričalo, da je bil pokojni zelo spoštovan in čislán. Bil je oče g. dr. Julijana Pavliček in gospe Berte vdove Hohenbüchel. Naj mu bo lahka tolimska zemlja.

(Svečanost vojnih pohablencev). To nedeljo se je vršila v Tolminu zopet svečanost. Ob priliki velike invalidske svečanosti v Gorici, so prišli zastopniki vojnih pohablencev tudi v Tolminu in so poklonili združenju tolimskih pohablencev novo zastavo. Svečanost se je vršila v občinskem uradu, kjer so nastopili razni govorniki. Svečanosti se je udeležilo nekaj državnih uradnikov in zastopniki tolimskih vojnih pohablencev. Pri svečanosti, ki se je končala z »vermouth d'onore«, je svirala vojaška godba.

Iz Idrije: (Proslava 40-letnice Delavskega društva). — Delavsko bralno društvo v Idriji proslavi v nedeljo dne 20. t. m. 40-letnico svojega obstanka in sicer v obsegu, kolikor današnje razmere dopuščajo. — To društvo si je pridobilo v teku svojega obstanka neveljavih zaslug za izobrazbo in kulturni napredek narodno mislečega delavstva v Idriji. — Društvo je imelo ves čas svojega obstanka, do vojne svoj pevski zbor ter je vsako leto priredilo nebroj veselic in koncertov. Zadnji pevovodja je bil naš vrli rojak Zorko Prelovec, znani glasbenik in pevovodja, sedaj v Ljubljani. — Pod njegovim vodstvom se je pevski zbor razvil in povzpel nad diletantizem, a žahbog, da je lepi napredek prekinila vojna. — Veseli smo, da društvo še vedno tako lepo uspeva ter želimo le, da bi se vedno bolj razvijalo in prišlo kmalu vsaj do iste višine, kot je bilo neposredno pred vojno.

E. Gangl je ob priliki proslave 25letnice tega društva zložil pesem, ki jo je uglasbil Zorko Prelovec, katere vsebina je prikladna tudi za letošnje slavje, posebno pa zadnja kitica, ki se glasi:

Naprej — navzgor! — To je vodilo, a delo je življenju slast — če nas in dom bo kaj branilo, to naša pest je — naša čast!

(Avtomobilska zveza z Ljubljano) Gg. Lojze Kobal in F. Poljanšek sta si pred kratkim nabavila vsak svoj avto (taksameter) ter imata tudi dovoljenje za prevoz oseb v Jugoslavijo. Skoraj vsak dan je prilika se peljati v Ljubljano ali pa obratno, je to sedaj jako praktično in ceno, kajti prej je bilo to zvezano z velikimi težavami in stroški. — Posebno za letošnji ljubljanski velesejem se bo imelo priliko vsak dan z malimi stroški voziti do Ljubljane in nazaj. — Kdaj sta eden ali drugi avto v Ljubljani na razpolago, se lahko izve v restavraciji »Emona« oziroma pri »Sestici«.

Zopet detomori. Komaj se je končala poročna obravnava proti detomorilki Karloti Sturm, pa že prihaja vest o novem detomoru, ki se je odigral v Solkanu. — Pretekli teden so našli v jami nasproti Lenassijevi vili, ki je napolnjena z vodo, mrtvo truplo približno en mesec starega novorojenčka, ki je moralo ležati že kakih 8 dni v vodi. Orožniki so uvedli preiskavo in poizvedovali, kdo neki bi moral biti ona zverinska mati, ki je utopila lastnega otroka. — Končno so dognali, da je zločinka 24letna Teresija Kumar iz Solkana, ki pa trdi v svojo obrambo, da je bil otrok mrtvoroden, kar zdravniki odločno zanikajo.

Tatvina v Gorici. — V noči od sobote na nedeljo so prišli neznaní tatovi v trgovino g. Hilarija Franceskin via Cappuccini št. 12 in odnesli dve novi kolesi (Ideal tip Legnano in tip Stucchi), nadalje nekaj gum, vsega skupaj blaga v vrednosti približno 2000 L. Tatovi niso

vdrli s silo v trgovino, marveč so odprli s pornejenimi ključi vrata od zadaj.

Iz Cerknega: Vzel je od nas slovo obč. komisar Jafabek, po katerem nikdo ne žaluje, razen enega, kateremu je šel Jafabek posebej na roko, če ne drugače s tem, da je poskrbel da je bila dobroznana gostilna Obidova iz malenkostnega vzroka zaprta. — Sliši se, da jo Jafabek sedaj v Vidmu kamor je imenovan za predsednika društva za pobijanje alkohola. — Ali je to res, nismo mogli ugotoviti, a želimo mu tam več uspeha kot ga je imel s komisariz jatovanjem v Cerknem. — Upamo in želimo, da bo novi g. komisar bolj uspešno deloval v korist občine.

Borzna poročila.		
Tuja valuta na tržaškem trgu.		
ogrsko krone	0.0250	0.09
avstrijske krone	0.0825	0.0395
čehoslovške krone	68.60	69.10
dinarji	27.55	27.75
leji	10.25	10.75
marke	—	—
dolarji	23.15	23.30
francoski franki	119.50	120.—
švicarski franki	42.—	42.—
angleški funti papirnati	101.35	101.55

Mali oglasi

IV. LJUBLJANSKI VELESEJEM od 15 do 25. avgusta 1924. Popust 30 % na italijanskih, 50% na jugoslovenskih železnih. Vizum stane samo Dinar. 10.— Legitimacije Din. 50.— se dobavljajo pri Josipu Cehovin, Trst, XX. Septembra 65/1 922

LOKOMOBILE, parne kotle, na pol pritrjene, nove proda Ing. Bianchi Via Machiavelli št. 20 Trst 921

BABICA avtorizirana sprejema noseče. Nizke cene. Zdravnik na razpolago. Govori slovensko. Tajnost zanjameca. Slavec. Via Giuliana 29. 942

«BIBILONSKA UGANKA» je naslov knjige, ki kaže, da se lahko razumejo takoj vsi narodi med seboj, ne da bi bilo treba učiti se tujih jezikov. Dobi se proti plačilu 7. pri založništvu v Mariboru, Smetanova ul. št. 58. Pri naročbi naj se omeni, če se želijo knjigo v slovenskem ali nemškem jeziku. 824

MIZARKE KLOPI, obličji, pile, vijaki, žebli, železna, bakrena in medena žica, žage vseh vrst i. t. d. Skladišče železnin, via Filzi št. 17. 915

ARRIBA

AMP Affineria Metalli Preziosi družba z om. j. (29) Trst - Via Artisti 9 - Trst Izvurjuje preizkušnje vsake vrste. Posebno ugodni pogoji za pregledovanje mleka.

Zlato, srebro, krone, platin, zobovje kupuje

Zlatarna Albert Povh Trst, Via Mazzini 46 (25)

DNEVNE VESTI

Tržaški liberalci proti odpravi tiskovne svobode

V sredo je imelo vodstvo tržaškega odseka italijanske liberalne stranke sejo, na kateri je predsednik dr. Stocca predvsem poročal o političnem položaju. Vodstvo je vzelo za začetjem na znanje, da je osrednje vodstvo stranke odložilo vsedravn občni zbor stranke, ki bi bil ravno v tem hipu potreben, ker bi razčistil vprašanje razmerja liberalne stranke napram drugim strankam. Nato se je vodstvo laških liberalcev bavilo z zadnjimi odloki o tisku ter sklenilo sledečo resolucijo:

«Vodstvo tržaškega odseka italijanske liberalne stranke obžaluje da so nekateri liberalni ministri, prezirajoč temeljna načela stranke, odobrili ukrepe, ki omejujejo svobodo tiska, ki so v političnem oziru neumestni, jemljejo državi ugled na zunaj ter ovirajo povratek k normalnim razmeram, katerega je načelnik vlade svečano obljubil, a ga ogromna večina stranke še vedno čaka.»

Govor poslanca De Gasperi-ja

V razvoju političnih prilik, ki so nastale po odpravi tiskovne svobode, je poleg spora med liberalci in fašisti najvažnejši dogodek sestanek pokrajinskih tajnikov popolarske stranke, ki se je otvoril preteklo sredo v Rimu. Politčni tajnik popolarske stranke poslanec De Gasperi je imel važen programski govor, ki je postal takoj predmet obširnih političnih razprav v glasilih vseh strank in skupin. V naslednjem podajamo glavno vsebino tega važnega govora. V uvodu pravi govornik, da je popolarska stranka čutila takoj po umoru poslanca Matteottija, da se mora postaviti na isto stališče kakor druge opozicijske stranke. Matteotti je padel kot žrtev svojega parlamentarnega delovanja, ker je smatral za svojo dolžnost, da nastopi za svobodo, ki so bile italijanskemu narodu odvzete. V nadaljnjem je posl. De Gasperi govoril o načelnem stališču napram drugim opozicijskim strankam. Rekel je, da ni popolarska stranka ne za katoliške, ne za liberalno in ne za socialistično svobodo, temveč za postavno svobodo, ki jo je sedanja država-stranka odpravila in jo stalno ogrožajo pretnje oborožene strankarske miške. Cilj združenih opozicij je, da zahtevajo enakost državljanov pred državo in zakonom. Čim dosežejo ta cilj, dobi vsaka skupina zopet popolno svobodo postopanja.

Največjo pozornost pa so vzbudila De Gasperi-jeva izvajanja o možnosti sodelovanja med popolari in unitarskimi socialisti. Rekel je, da popolari nikakor ne odklanjajo sodelovanja z zmernimi socialisti, kakor ga niso odklanjali katoličani v Belgiji, Avstriji, na Poljskem in Čehoslovskem, ne da bi bili morali kaj žrtvovati od svojih temeljnih naukov. Popolarska stranka misli, da je treba razlikovati med zmernimi in skrajnimi socialisti. Saj je tudi sam Mussolini rekel v l. 1921., da gre-

mo nasproti zvezi treh velikih živih sil v deželi: socialistov, popolarov in fašistov.

Politični krogi smatrajo te izjave za uradni odgovor popolarske stranke na znane izjave voditelja unitarskih socialistov posl. Turati-ja o stališču unitarske stranke napram veri. Važne so dalje tudi izjave o bistvu sedanjega političnega položaja. De Gasperi je rekel, da se je sodelovanje s fašizmom popolnoma ponesrečilo. Bistvo političnega položaja je moralnega in socijalnega značaja. Na obeh teh poljih je fašizem popolnoma odpovedal. Glede odprave tiskovne svobode je govornik citiral Chateaubrianda, ki je pisal, da brez svobode tiska ne more biti prave ljudske vlade, zakaj tisk, ki se nahaja v rokah policije, kvari ustavno ravnotežje. Vsa prizadevanja sodelavcev in pobočnikov fašizma se razbijajo ob sledečo resnico: v državi obstoji stranka, ki se je polastila oblasti z oboroženo roko ter jo hoče z oboroženo roko ohraniti. Zato je postavila celokupna opozicija brez ozira na osebnosti vprašanje razorožitve. Vsled tega je tudi napočila ura, da se zavzame končna odločitev, ker ne gre sedaj toliko za borbo proti fašizmu, temveč za pobijanje dvoletnosti vlade, ki onemogočuje vsako normalizacijo.

Kakor rečeno, je vzbudila posebno pozornost v političnih krogih in največ nevolje pri fašistih De Gasperi-jeva napoved, da je popolarska stranka pripravljena sodelovati z unitarskimi socialisti. V tej izjavi se vidi tudi nekaj načrt za strmoglavljenje Mussolinijeve vlade, kateri bi sledila koalicijska liberalno-popolarsko-unitarsko-fašistovska vlada, ki bi razpisala nove volitve. Vse to pa so še le ugibanja.

Pasji kontumac odpravljen. Mestni občinski urad javlja: Ker je preteklo že 6 tednov, odkar se je pripetil slučaj pasje stekline v Trebach, se preklekčuje vse odredbe glede kontumaca, ki so bile predpisane z okrožnico z dne 26. 11. 1923. Ostanjejo pa v veljavi še sledeče odredbe: a) Okoličani morajo v svrhu registracije naznaniti svoje pse na občinskem uradu. b) Na ulicah in v vseh krajih, kjer ima občinstvo dostop, morajo biti psi opremljeni z dobrim nagobčnikom. c) Brez nagobčnika so lahko le psi čuvaji in sicer le v omejenih krajih, kjer čuvajo; dalje lovski in pastirski psi, ko služijo pri lovu, oziroma na paši.

Društvene vesti

Slov. akad. ter. društvo «Balkan» vabi na svoj XXVII. obč. zbor, ki se bo vršil v soboto 19. t. m. ob 21 v Tomaju. — Tovariši, ki gredo peš se snidejo pri Sv. Ivanu (pri cerkvi) ob 5. pop. (Orlek — Sežana — Tomaj). — Ostali z vlakom čez Dutovlje. — Odbor.

Omladina — Trst. Novi člani se vpisujejo danes od 17.30. do 18.30. ure. Dolžnost mladine je, da se vsakdo vpiše v društvo.

Nogometni odsek M. D. Z. — Rojan. Danes točno ob 20. sestanek v navadnih prostorih.

Iz tržaškega življenja

Ni mogel živeti brez žene. Mlad je izkusil težave zakonskega stanu 23-letni pomorščak Ivan Fiori, stanujoč v ulici Fornace št. 1. Čeprav šele pred kratkim poročen, je že spoznal, da si je slabo izbral družico. Toda tudi njegova

PODLISTEK

W. Collins:

BREZ IMENA

Roman.

Tretje poglavje.

Naslednje jutro so zbudili Magdaleno okoli šeste ure in jo pozvali k zajtrku.

Zbudila se je iz globokega sna vsa zmedena. «Nora!» je vzkliznila mehanično in odprla oči.

V naslednjem trenutku pa se je zavedla in se ozrla po svoji revni okoliici. Razlika med to umazano spalnico in izobizilnem elegancie in največje snage, ki jo je bila vajena že iz mladih let, jo je hudo zadela. Zato je sklenila, da zapusti Rosemary-Lane.

Toda kako? S kapitanom Wraggejem ali brez njega?

Obklepa se je in se pri tem zdrznila od studa, kadarkoli se je slučajno dotaknila z rokami ali z obleko kakšnega predmeta v sobi. Nato je odprla okno. Sveži in prijetni jesenski zrak je prihajal v sobo, in košček

neba, ki ga je mogla videti, je bil razsvetljen od solnca. Glasovi brodarjev na reki in ščetanje ptic v drevmi, ki je rastle na starem mestnem nasipu, so motili jutranjo tišino. Naslonila se je na okno in nadaljevala s svojimi mislimi tam, kjer jih je sinočnja utrujenost prekinila.

Najprej je pomislila na kapitana Wraggeja. «Moralni poljedelec» ni dosegel svojega namena s svojo odkritosrčnostjo. Pokazal se ji je sicer zelo prebrisanega, tudi jo je s svojim humorjem zabaval in jo presenetil s svojo samozvestjo — toda v njenih očeh je bil še vedno slepar. Če bi ji bilo šlo samo za gledališče, tedaj bi bila brez pomisleka odklonila zelo dvomljivo pomoč kapitana.

Toda nevarnosti polno romanje, ki ga je nastopila, je imelo še drug zakrit in oddaljen smoter, in na tej poti so bile vse huje pasti in zanke, kakor pa na oni, ki je peljala v gledališče. In upoštevala ta smoter, se ji je sleparjeva oseba kazala v drugačni luči.

Vendar pa ni mogla vzprejeti svojega vnosa misel na njegovo pomoč.

Potegnila je iz nedrj belo svilnato torbico, ki jo je imela pri sebi od onega večera, ko je vzela slovo iz Combe-Raven. Odvezala je

svilene vrvice ter vzela ven koder Frankovih las, ki so bile zvezane s srebrno nitko. Prepis očetove oporoke in njegovega zadnjega pisma ter kupček bankovcev, ki jih je prejela za prodane obleke in lepotic (gospodična Garth je prav sodila), je bila ostala vsebina torbice.

Na te stvari pa ni obrnila svoje pozornosti, ampak njene oči so gledale samo Frankove lasi. «Vendar boljše kot nič», je šepetala s sanjavo neznostjo mladega dekleta. «Kadarkoli se mi zljubi, vas morem pogledati in zdi se mi skoraj, da je Frank pred menoj. Oh, moj dragi! Moja edina ljubezen!» Glas ji je drgetal; zaprla je oči, nagnila svojo lepo glavo in se za trenutek zatopila v zaljubljenosti misli.

Toda naraščajoči ropot na ulici jo je zopet spomnil na žalostno resničnost. Globoko je vzdihnila in odprla oči — in tedaj se ji je pogled ustavil na njenem premoženju, ki je bila majhna torbica. Razgrnila je liste in vnovič prebrala ljubeče besede, s katerimi se je oče opravičeval zaradi njih nezakonskega rojstva. Lica so ji pobledele, ko je vzela v roke pismo na gospoda Pendrila. «Pridite za božjo voljo» — je prebrala glasno — in potem dalje zadnje besede: «Če bi vas doletela kakšna nesreča itd., ne bi našel miru v grobu».